

Брюксел, 3 юли 2026 г.
(OR. en)

11122/26

ECOFIN 912
UEM 316
SOC 441
EMPL 243
COMPET 856
ENV 832
EDUC 298
ENER 454
JAI 892
GENDER 129
JEUN 172
SAN 530
ECB
EIB

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Франция

Приложено се изпраща на делегациите посоченият по-горе проект за препоръка на Съвета, преработен и съгласуван в различните комитети на Съвета и финализиран от Икономическия и финансов комитет въз основа на предложението на Комисията COM(2026) 210 final.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Франция

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета¹, и по-специално член 3, параграф 3 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

¹ Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета (ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

като има предвид, че:

- (1) В Регламент (ЕС) 2024/1263 се определят целите на рамката за икономическо управление, която е насочена към насърчаване на стабилни и устойчиви публични финанси, устойчив и приобщаващ растеж, устойчивост чрез реформи и инвестиции, както и предотвратяване на прекомерни бюджетни дефицити. В регламента се предвижда, че Съветът и Комисията осъществяват многостранно наблюдение в рамките на европейския семестър в съответствие с целите и изискванията, определени в Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Европейският семестър включва по-специално формулирането и наблюдението на изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки.
- (2) На 25 ноември 2025 г. Комисията прие становище относно проекта на бюджетен план на Франция за 2026 г. На същата дата въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие доклада за механизма за предупреждение за 2026 г., в който Франция не бе посочена като една от държавите членки, за които ще е необходимо да се извърши задълбочен преглед. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната, препоръка за препоръка на Съвета относно човешкия капитал в Европейския съюз, както и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2026 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната² на 21 април 2026 г., а съвместния доклад за заетостта и препоръката относно човешкия капитал — на 9 март 2026 г.

² ОВ С, C/2026/2434, 28.4.2026 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (3) На 29 януари 2025 г. Комисията публикува компас за конкурентоспособността — стратегическа рамка, която има за цел да повиши глобалната конкурентоспособност на Съюза през следващите пет години. В него трите преобразяващи императива — иновации, декарбонизация и конкурентоспособност и сигурност — се определят като стълбове от критично значение за устойчив икономически растеж. След публикуването на компаса за конкурентоспособността той служи като основа за работата на европейския семестър, като гарантира, че икономическите политики на държавите членки са съобразени със стратегическите цели на ЕС, и създава единен подход към икономическото управление, насърчаващ устойчивия растеж, иновациите и устойчивостта в целия Съюз.
- (4) През 2026 г. европейският семестър за координация на икономическите политики продължава да се развива успоредно с последния етап от Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ)³. Плановите за възстановяване и устойчивост (ПВУ), заедно с финансирането по линия на политиката на сближаване, бяха от съществено значение за изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като в плановите трябваше да бъдат включени мерки за ефективно справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните цикли, а в програмите, финансирани по линия на европейската политика на сближаване, трябваше да бъдат отчетени специфичните за всяка държава препоръки. Тъй като наближава край на срока на прилагане на МВУ, продължава да бъде изключително важно да се поддържат и надграждат реформите и инвестициите, подкрепяни и изпълнявани по линия на МВУ, по-специално тези, които допринасят за справяне с предизвикателствата, посочени в специфичните за всяка държава препоръки.
- (5) На 3 юни 2026 г. Комисията публикува доклада за Франция за 2026 г. В него беше оценен напредъкът на Франция в изпълнението на специфичните за държавата препоръки за 2025 г. и беше направен преглед на изпълнението от страна на Франция на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени най-неотложните предизвикателства, пред които е изправена Франция. В него бяха оценени също напредъкът на Франция при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността и социалното изключване, както и напредъкът в постигането на целите на Обединените нации за устойчиво развитие.

³ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) На 21 януари 2025 г., въз основа на оценката и препоръката на Комисията, Съветът прие препоръка за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на Франция⁴. Планът обхваща периода от 2025 г. до 2029 г. и представя фискална корекция, разпределена за седем години. Съветът препоръча следните максимални темпове на растеж на нетните разходи: 0,8 % през 2025 г., 1,2 % през 2026 г., 1,2 % през 2027 г., 1,2 % през 2028 г. и 1,1 % през 2029 г., което съответства на максималните кумулативни темпове на растеж, изчислени въз основа на базовата година 2023, от 4,6 % през 2025 г., 5,8 % през 2026 г., 7,1 % през 2027 г., 8,4 % през 2028 г. и 9,5 % през 2029 г. За годините 2025—2029 тези максимални темпове на растеж на нетните разходи съвпадат с корективния план, както беше препоръчано от Съвета на 21 януари 2025 г. съгласно член 126, параграф 7 от ДФЕС с оглед преодоляване на съществуващия прекомерен дефицит⁵. Въз основа на оценката на Комисията за предприетите ефективни мерки от 3 юни 2026 г.⁶ процедурата при прекомерен дефицит по отношение на Франция временно се спира.
- (7) Агресивната война на Русия срещу Украйна и последиците от нея представляват екзистенциално предизвикателство за Европейския съюз. Комисията прикани държавите членки да поискат задействането по координиран начин на националната клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж, за да се подкрепят усилията на ЕС за постигане на бързо и значително увеличение на разходите за отбрана⁷, като това предложение беше приветствано от Европейския съвет на 6 март 2025 г. Държавите членки все още могат да поискат задействането на националната клауза за дерогация по всяко време до 2028 г., ако отговарят на критериите, определени в член 26 от Регламент (ЕС) 2024/1263.

⁴ Препоръка на Съвета от 21 януари 2025 г. за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на Франция (ОВ С, С/2025/659, 10.2.2025 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/659/oj>.

⁵ Препоръка на Съвета с оглед на прекратяването на съществуващия прекомерен бюджетен дефицит на Франция, приета на 21 януари 2025 г. Всички документи, свързани с процедурата при прекомерен дефицит за Франция, са публикувани на следния уебсайт: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/france_en

⁶ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейската централна банка, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и Европейската инвестиционна банка: Европейски семестър за 2026 г. — пролетен пакет (COM(2026) 200 final).

⁷ Съобщение на Комисията „Създаване на възможност за увеличаване на разходите за отбрана в рамките на Пакта за стабилност и растеж“, Брюксел, 19.3.2025 г., С(2025) 2000 final.

- (8) На 7 май 2026 г. Франция представи своя годишен доклад за напредъка за 2026 г.⁸ относно спазването на препоръчаните максимални темпове на растеж на нетните разходи, изпълнението на набора от реформи и инвестиции, които са в основата на удължаването на периода на корекция, и изпълнението на реформите и инвестициите в отговор на основните предизвикателства, посочени в специфичните за държавата препоръки в рамките на европейския семестър. Годишният доклад за напредъка отразява също шестмесечното докладване на Франция относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241. Докладът за действията, предприети в рамките на процедурата при прекомерен дефицит, е включен в годишния доклад за напредъка.
- (9) Растежът на реалния БВП през 2025 г. беше 0,8 %, а инфлацията по ХИПЦ беше 0,9 %. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 0,8 % през 2026 г. и с 1,1 % през 2027 г., а инфлацията по ХИПЦ да бъде 2,4 % през 2026 г. и 1,8 % през 2027 г.

⁸ Годишните доклади за напредъка за 2026 г. са на разположение на адрес: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

- (10) Въз основа на данни, предоставени от Евростат⁹, дефицитът на сектор „Държавно управление“ на Франция е намалял от 5,8 % от БВП през 2024 г. на 5,1 % от БВП през 2025 г. Намаляването на дефицита през 2025 г. отразява главно мерките за увеличаване на приходите в размер на около 0,5 % от БВП и мерките за съкращаване на разходите, предимно за публично потребление и социални трансфери, на стойност почти 0,3 % от БВП, както и за ръст на данъчните приходи, надвишаващ номиналния БВП. Тази динамика на приходите се дължеше предимно на косвените и корпоративните данъци. Тези фактори имат по-силно въздействие от увеличението на лихвените плащания по дълга на сектор „Държавно управление“ с 0,2 процентни пункта, дължащо се на по-високия дълг и по-високите лихвени проценти по новите емисии на облигации. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата на изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се предвижда дефицит, възлизащ на 5,1 % от БВП през 2026 г. и на 5,7 % от БВП през 2027 г. Непромененият дефицит през 2026 г. се дължи на редица фактори. От една страна, той отразява мерки за увеличаване на приходите на стойност 0,5 % от БВП (от които 0,3 % от БВП са временни), които включват, наред с другото, удължаване на срока на действие на извънредната вноска за големите предприятия, допълнителния данък върху високите доходи и увеличаването на общата осигурителна вноска (CSG) върху финансовите приходи, както и усилията за намаляване на размерите на разходните средства за различните министерства и държавни администрации, предвидени в бюджета за 2026 г. От друга страна, ако се изключи ефектът от тези мерки, се очаква ръстът на данъчните постъпления да бъде малко по-нисък от икономическата дейност. Също така, освен негативното си въздействие върху растежа, конфликтът в Близкия изток се очаква да доведе до допълнително пряко въздействие върху бюджета в размер на 0,2 % от БВП, свързано с по-високата лихвена тежест върху облигациите, индексирани с инфлацията (0,1 % от БВП), по-ниските приходи в резултат на индексацията на освобождаванията от социалноосигурителни вноски, обвързани с минималната работна заплата, и по-високите военни разходи за мисии в този регион. Очаква се този ефект да бъде до голяма степен компенсиран от допълнителните икономии в разходите, обявени през месец април. Увеличаването на дефицита през 2027 г. се дължи главно на постепенното премахване на временни мерки за увеличаване на приходите през 2026 г. на стойност 0,3 % от БВП.

⁹ Евростат, Европейски показатели, 22.4.2026 г.

- (11) Въз основа на оценките на Комисията фискалната позиция¹⁰, която включва разходи, финансирани както на национално равнище, така и на равнище ЕС, е била рестриктивна — с 0,9 % от БВП през 2025 г. Очаква се през 2026 г. да бъде рестриктивна с 0,9 % от БВП, а през 2027 г. — експанзионистична с 0,3 % от БВП.
- (12) Въз основа на данни, предоставени от Евростат¹¹, консолидираният дълг на сектор „Държавно управление“ на Франция се е увеличил от 112,6 % от БВП в края на 2024 г. до 115,6 % от БВП в края на 2025 г. Увеличението на съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП през 2025 г. се дължи главно на високите първични дефицити и нарастващите лихвени плащания, които имат по-силно въздействие от това на номиналния растеж върху намаляването на дълга. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се предвижда съотношението на дълга към БВП да нарасне до 118,1 % до края на 2026 г. и до 120,2 % до края на 2027 г. Увеличенията през 2026 и 2027 г. се дължат главно на същите фактори, както и през 2025 г.
- (13) Въз основа на данни на Евростат¹² общият размер на разходите на сектор „Държавно управление“ за отбрана във Франция възлиза на 1,9 % от БВП през 2025 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се предвижда те да достигнат 2,1 % от БВП през 2026 г.¹³

¹⁰ Фискалната позиция се определя като мярка за годишната промяна в основната бюджетна позиция на сектор „Държавно управление“. Нейната цел е да бъде оценен икономическият импулс, даден от фискалните политики — както тези, които са финансирани на национално равнище, така и тези, които се финансират от бюджета на ЕС. Фискалната позиция се измерва като разликата между i) средносрочния потенциален растеж и ii) промяната в първичните разходи без дискреционните мерки по отношение на приходите, включително разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза.

¹¹ Евростат, Европейски показатели, 22.4.2026 г.

¹² Евростат, държавни разходи по класификация на функциите на държавното управление (КОФОГ).

¹³ Определението на НАТО за разходите за отбрана се различава от определението за разходите за отбрана по КОФОГ. Освен това може да са налице различия, дължащи се на момента на вписване на разходите, по-специално за военно оборудване, тъй като докладването в рамките на НАТО не следва националните счетоводни правила по отношение на момента на вписването.

- (14) Съюзът продължава да е изправен пред рискове от прекъсване на енергийните доставки и повишена нестабилност на цените, изострени от геополитическото напрежение, което засяга световните пазари на нефт и газ. Опитът от енергийната криза от 2022—2023 г. показва, че широкообхватните и нецеленасочени мерки водят до големи фискални разходи и са социално и икономически неефективни. След избухването на войната в Близкия изток през февруари 2026 г. Франция предприе редица целеви мерки на фискалната политика за смекчаване на въздействието на високите цени на енергията върху домакинствата и предприятията¹⁴. Те включват възстановяване на разходи, съответстващо на приблизителна стойност от 20 евроцента на литър гориво, за микропредприятията и МСП в сектора на обществения транспорт, риболовния сектор (увеличението в този случай е от месец май), както и за строителните дружества и тези в публичния сектор през април и май; еквивалентно възстановяване на разходи за работници с ниски доходи за служебното ползване на лични автомобили в периода от април до юни; възстановяването на разходи за земеделските стопани за акцизи върху дизеловото гориво за високопроходими автомобили в размер на 4 евроцента на литър през април, което през май бе увеличено на 15 евроцента на литър; и извънредното покриване на социалноосигурителните вноски за най-засегнатите земеделски стопани през април. По принцип е предвидено тези мерки да бъдат постепенно преустановени през юни 2026 г., а разходите за тях, включени в прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г., възлизат на по-малко от 0,1 % от БВП. Според оценките на Комисията, ако тези мерки останат в сила до края на 2026 г., фискалните разходи за тях ще останат под 0,1 % от БВП през 2026 г.
- (15) Въз основа на изчисленията на Комисията нетните разходи във Франция нараснаха с 0,7 % през 2025 г. и с 4,0 % кумулативно през 2024 г. и 2025 г. Ръстът на нетните разходи през 2025 г. е под препоръчания максимален темп на растеж. Когато се разглеждат заедно 2024 и 2025 г., кумулативният темп на растеж на нетните разходи също е под препоръчания максимален темп на растеж.

¹⁴ Това отразява положението към крайната дата на изготвяне на прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. (4 май 2026 г.).

- (16) Въз основа на изчисленията на Комисията се очаква нетните разходи във Франция да нараснат с 1,4 % през 2026 г. и с 5,4 % кумулативно през 2024 г., 2025 г. и 2026 г. Очакваният растеж на нетните разходи през 2026 г. надхвърля препоръчания максимален темп на растеж, което съответства на отклонение от 0,1 % от БВП на годишна база. Когато се разглеждат заедно 2024 г., 2025 г. и 2026 г., очакваният кумулативен темп на растеж на нетните разходи се очаква да бъде под препоръчания максимален темп на растеж.
- (17) В препоръката за одобряване на средносрочния план на Франция се определя наборът от реформи и инвестиции, които са в основата на удължаването на периода на корекция, заедно с график за тяхното изпълнение. Като взема предвид информацията, предоставена от Франция в нейния годишен доклад за напредъка, Комисията констатира, че изпълнението на ключовите стъпки от реформите и инвестициите, които трябваше да бъдат изпълнени до 30 април 2026 г., изглежда като цяло върви по план. Преструктурирането на освобождаванията от социалноосигурителни вноски, насочени към минималната работна заплата, обаче доведе до по-малки икономии от предвиденото. Комисията счита, че като цяло Франция е изпълнила ангажиментите си по задоволителен начин. В перспектива пенсионната реформа от 2023 г. е спряна до януари 2028 г.¹⁵

¹⁵ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейската централна банка, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и Европейската инвестиционна банка: Европейски семестър за 2026 г. — пролетен пакет (COM(2026) 200 final).

- (18) Франция продължава да е изложена на висок риск относно устойчивостта на публичните финанси в средносрочен план и на умерен риск в дългосрочен план. Необходима е всеобхватна и последователна фискална стратегия както по отношение на приходите, така и на разходите, за да се стимулира потенциален растеж и да се насочи държавният дълг към низходяща тенденция с цел да се гарантира неговата устойчивост. През 2025 г. равнището на публичните разходи на Франция продължава да е второто най-високо в ЕС — 57,2 % от БВП, което е със 7,7 процентни пункта над средната стойност за ЕС. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се очаква тази разлика да остане на стойност от около 7 процентни пункта през 2026 г. Трайно високите публични разходи във Франция пораждат опасения относно ефективността, като успоредно с това налагат висока обща данъчна тежест, което от своя страна оказва негативно влияние върху икономическата ефективност. В резултат на това устойчивата фискална консолидация във Франция налага предприемането на решителни мерки по отношение на публичните разходи — както по отношение на техния размер, така и на състава и общата им ефективност. За тази цел са необходими по-сериозни ангажменти за икономии в сравнение с предвидените в средносрочния фискално-структурен план на Франция. Последователната и ефективна стратегия за трайно намаляване на публичните разходи и за подобряване на тяхното качество трябва систематично да се основава на амбициозни и цялостни прегледи на разходите, които да са в основата на бюджетния процес и да съответстват на средносрочните приоритети. Освен че ще допринесе за фискалната консолидация, тя би укрепила потенциала за растеж на Франция, като спомогне за насочването на публичните ресурси към политики, които въздействат по-благоприятно върху растежа.

- (19) През 2023 г. разходите за държавни пенсии във Франция са сравнително високи на стойност 14,6 % от БВП. Според Доклада от 2024 г. за застаряването на населението се очаква коефициентът на възрастова зависимост да се увеличи значително през следващите десетилетия, като ще се повиши от 38,2 % през 2022 г. до 53,2 % през 2050 г. и 57,8 % през 2070 г. От своя страна възрастта за пенсиониране в сила е ниска — 62,2 години през 2022 г. Наред с други мерки пенсионната реформа от 2023 г. допринесе за подобряване на устойчивостта на публичните финанси чрез ускоряване на увеличаването на изисквания период на внасяне на осигурителни вноски за получаване на пълна пенсия и чрез постепенно повишаване на минималната възраст за пенсиониране, с цел стимулиране на заетостта и потенциалния растеж. В своя средносрочен фискално-структурен план Франция се ангажира да запази въздействието на пенсионната реформа от 2023 г. върху финансовата устойчивост на системата през периода 2026—2040 г. Въпреки това през декември 2025 г. реформата беше спряна до януари 2028 г. Това спиране ще доведе до влошаване на салдото по консолидирания държавен бюджет до средата на 2030-те години, до увеличаване на държавния дълг и до отслабване на положителните ефекти от реформата върху пазара на труда, докато посочените по-горе предизвикателства все още остават много съществени.

- (20) Данъчната тежест във Франция остава значително по-висока от средната за ЕС. През 2025 г. данъчните постъпления във Франция възлизаха на 44,3 % от БВП, при средна стойност от 39,9 % за ЕС-27, като имплицитната данъчна ставка върху труда и данъците върху труда, понасяни от работодателите, също бяха сред най-високите в ЕС. Данъците върху производството, които са особено вредни за растежа, са на стойност 4,4 % от БВП през 2024 г., значително над средната за ЕС (2,4 % от БВП), което оказва негативно влияние върху конкурентоспособността. По-конкретно данъците върху производството, а именно общи данъци върху социалните разходи и върху земята, сградите и други съоръжения, са над средната стойност за ЕС. Данъците върху потреблението обаче са сравнително ниски, въпреки че нямат толкова нарушаващ ефект. Същевременно многобройните фискални и социални данъчни разходи усложняват допълнително данъчната система, водят до значителна загуба на ефективност при разпределението на ресурсите и представляват голяма бюджетна тежест (от почти 6 % от БВП през 2025 г.). Постигането на по-благоприятна за растежа данъчна структура ще изисква цялостна фискална стратегия, насочена към повишаване на потенциалния растеж и общата ефективност на данъчната система, като същевременно се подкрепя фискалната консолидация. Като се намали а данъчната тежест върху труда (включително социалноосигурителните вноски) и производствения капитал, и като се увеличат данъците върху потреблението, включително екологичните данъци, би могло да се допринесе за намаляване на икономическите нарушения и да се подкрепят конкурентоспособността и растежът. Освен това като се намалят и рационализират фискалните и социалните данъчни разходи, ще се допринесе за разширяване на данъчната основа, като по този начин ще се спомогне за избягване на увеличаването на законоустановените данъчни ставки.
- (21) Степента на административна сложност във Франция е висока. Съществуването на множество административни нива води до сложни финансови взаимоотношения между различните равнища на управление и до припокриване на компетентности. Това води до излишни разходи за координация, без непременно да се подобрява качеството на предоставяните обществени услуги. Намаляването на административната тежест и изясняването на компетентностите и финансовите отговорности на различните нива на управление би спомогнало за ефективното управление на разходите и приходите в съответствие с бюджетните задължения. Това би повишило общата ефективност и качеството на публичните разходи, като същевременно би подкрепило фискалната консолидация.

- (22) Продължават да съществуват различия на регионално ниво в сферата на обществените услуги, като здравеопазването (особено в „медицинските пустини“), образованието, мобилността и жилищното настаняване, като селските райони са изправени пред особени затруднения при достъпа до основни услуги. В най-отдалечените региони на Франция недостатъчното планиране на земеползването и ограниченият административен капацитет допълнително затрудняват ефективното изпълнение на политиките и публичните инвестиции.
- (23) Систематичното, съдържателно и навременно участие на местните и регионалните органи, социалните партньори, гражданското общество и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде от съществено значение, за да се гарантира широка ангажираност за успешното изпълнение на инструментите за финансиране на Съюза, както и в контекста на европейския семестър.
- (24) Изпълнението на програмите на политиката на сближаване във Франция, които включват подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), е над средния темп за ЕС както по отношение на подбора на проекти, така и по отношение на плащанията. Важно е да се запази настоящата динамика, като същевременно се увеличи максимално въздействието на инвестициите по места. Франция вече предприема действия в рамките на програмите си по политиката на сближаване, за да повиши конкурентоспособността и растежа. Въпреки това някои програми в най-отдалечените региони продължават да се сблъскват с предизвикателства при прилагането и изпитват затруднения при постигането на целите си. Същевременно Франция трябва да ускори прилагането на ФСП, тъй като средствата трябва да бъдат отпуснати до края на 2026 г. От съществено значение е да се гарантира, че новите инвестиции, определени от Франция в нейния междинен преглед на фондовете на политиката на сближаване, по-специално тези, свързани с петте приоритета, определени в Регламента за междинния преглед¹⁶, се осъществяват бързо и ефективно.

¹⁶ Регламент (ЕС) 2025/1914 на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2025 г. за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1058 и (ЕС) 2021/1056 по отношение на специални мерки за справяне със стратегически предизвикателства в контекста на междинния преглед.

- (25) Освен предизвикателствата, описани по-горе, Франция среща и предизвикателства, свързани с административната и регулаторната тежест, интензивността на НИРД в предприятията, подкрепата за революционна иновация, ефективността на сътрудничеството между предприятията и академичните среди, цифровизацията на малките и средните предприятия (МСП), декарбонизацията на транспорта и сградите, внедряването на възобновяеми енергийни източници и свързаните с тях инвестиции в електроенергийната мрежа и съхранението, както и в електрификацията на крайните потребители, качеството и недостига на водата, недостига на умения на пазара на труда, резултатите на младите хора на пазара на труда, образователната система, учителската професия и бедността сред децата и работещите.
- (26) Както е посочено в компаса за конкурентоспособността, всички европейски, национални и местни институции трябва да положат големи усилия за изготвяне на по-прости правила и за ускоряване на административните процедури. За да намали административната тежест, Франция трябва да предприеме допълнителни мерки. Това би довело и до по-голяма достъпност на цифровите обществени услуги за гражданите и предприятията, като се има предвид, че тяхното предоставяне е в застой и остава под средното равнище за ЕС. В средата на април 2026 г. беше приет законът за опростяване на икономическия живот. Със закона се въвежда „тест за предприятия“ и се създава специален орган — Съвет за опростяване, в който участват представители на бизнеса, с цел да се тестват новите и изменените стандарти. Съветът за опростяване може да провежда консултации и по отношение на съществуващите стандарти. Законът улеснява създаването на промишлени и инфраструктурни проекти, както и на центрове за данни, при определени условия, и подпомага проектите за енергиен преход. Законът улеснява също така достъпа на предприятията до обществени поръчки. Значителен и нарастващ по обем процент от предприятията във Франция считат, че правната уредба за пазара на труда и за бизнес средата представлява основна пречка пред инвестициите¹⁷. Счита се, че сложността е най-голяма при процедурите, свързани с прекратяване на плащанията, прекратяване на дейността и съдебните производства. Макар законът за опростяване да улеснява прехвърлянето на предприятия, той не урежда процедурите за прекратяване на дейността.

¹⁷ 27 % за правната уредба за пазара на труда и съответно 26 % за правната уредба за бизнес средата през 2025 г., което представлява увеличение спрямо 20 % и 19 % през 2024 г. Като цяло около 60 % от предприятията считат, че тези правни уредби биха представлявали пречка за инвестициите във Франция през 2025 г. Проучване на ЕИБ относно инвестициите за 2025 г. и 2024 г.

- (27) Регулаторните ограничения за местните предприятия във Франция остават по-строги в сравнение със сходни държави в редица професии и са сред най-строгите в ЕС в сектора на търговията на дребно. Преразглеждането на задължителните местни изпити за придобиване на правоспособност за чуждестранни специалисти, намаляването на задължителните минимални такси и предлагането на алтернативи на задължителното членство в професионална организация биха могли по-ефективно да подпомогнат развитието на нови иновативни предприятия и да намалят разходите за междинни ресурси. Облекчаването на ограниченията за търговията на дребно — като изисквания за регистрация, разрешения и оперативни ограничения — би могло да допринесе за подобряване на търговските дейности и да бъде от полза за потребителите чрез конкурентни цени и по-широк избор на продукти. Опростяването на регулаторната среда в строителния сектор, включително издаването на разрешения, би могло да допринесе за преодоляване на ограниченията в жилищния сектор. Националните правила за опаковане и етикетиране налагат административна тежест върху търговията със стоки. Според оценката на Комисията и ОИСР регулаторните ограничения върху трансграничната търговия с услуги в рамките на ЕИП във Франция са сред най-високите в ЕС, особено в областта на архитектурата, правните услуги, счетоводството, услугите по разпространение, въздушния транспорт, железопътния и автомобилния товарен транспорт. По-добри условия за достъп до пазара, по-прозрачно лицензиране и по-малки пречки за движението на хора, подкрепени от усилията за намаляване на пречките за цифровата търговия, биха могли да позволят на Франция да се възползва от повишената производителност и конкурентоспособност.

- (28) Въпреки че Франция се радва на един от най-високите дялове на държавна подкрепа за НИРД в бизнеса в ЕС, частният сектор в тази област в страната е в застой и през 2024 г. остава малко под средното равнище за ЕС. Прогнозира се, че основният механизъм — схемата за данъчен кредит за научни изследвания — ще достигне 8,0 млрд. евро през 2026 г. (0,3 % от БВП)¹⁸. Оценката, извършена от Националната комисия за оценка на иновационните политики през 2021 г., показва, че схемата не е имала значително въздействие върху по-големите предприятия, макар те да са получили едва половината от подкрепата. По-доброто насочване на помощта за иновативни МСП, за дружествата със средна пазарна капитализация и за стартиращи предприятия и улесняването на достъпа им до схемата би могло да стимулира областта на НИРД, тъй като тези предприятия са с по-ограничени финансови възможности. Намаляването на прага на допустимите разходи по схемата за данъчен кредит за научни изследвания и увеличаването на ползите за по-малките и по-младите иновативни компании би могло да направи схемата по-ефективна за повишаване на интензивността на НИРД чрез засилване на ефектите на допълняемост.

¹⁸ ОИСП (2020 г.), „How effective are R&D tax incentives? New evidence from the OECD microBeRD project“ [„Колко ефективни са данъчните стимули за НИРД? Нови данни от проекта microBeRD на ОИСП“], документ за политиките на дирекция „Наука, технологии и иновации“, ОИСП, Париж. Conseil d'analyse économique (2022 г.), Focus N°090-2022 Renforcer l'impact du Crédit d'impôt recherche (Съвет за икономически анализи, 2022 г., „Засилване на ефекта от данъчния кредит за научни изследвания“) — Philippe Aghion, Nicolas Chanut и Xavier Jaravel. Bunel, S. и Sicsic, M. (2024 г.), *Les incitations fiscales à la recherche et développement et à l'innovation : état des lieux, effets et alternatives* („Фискални стимули за научноизследователска, развойна и иновационна дейност: обзор, последици и алтернативи“), Sciences Po LIEPP Working Paper n°163.

- (29) Целенасочената подкрепа за иновациите, предвидена в инвестиционния план на Франция за 2030 г., по принцип спомага за увеличаване на инвестициите в нематериални активи, включително в интелектуална собственост, което води до повишаване на производителността и конкурентоспособността¹⁹. Проведената през 2023 г. оценка на програмата на Франция за 2030 г. сочи значително въздействие върху БВП и заетостта, но рационализирането на подкрепата би могло да е от полза. Същевременно се наблюдава забавяне на програмата на Франция за 2030 г. и все още не е обявен свързаният с нея инвестиционен план. Въвеждането на многогодишна стратегическа инвестиционна програма, насочена към революционни иновации и обхващаща целия цикъл на научни изследвания и иновации, съчетано с подобро управление в съответствие с поуките от програмата на Франция за 2030 г.²⁰, би могло да ускори внедряването на нови технологии и да подкрепи промишления суверенитет в ключови стратегически сектори, икономическата сигурност и дългосрочния растеж.

¹⁹ Roth, F., & Thum, A. E. (2013 г.). Intangible capital and labor productivity growth: Panel evidence for the EU from 1998-2005. („Нематериален капитал и ръст на производителността на труда: данни от дискуссионен панел за ЕС за периода 1998–2005 г.“). *Review of Income and Wealth*, 59(3), 486e508. <https://doi.org/10.1111/roiw.12009>; Dimas, P., D. Stamopoulos и A. Tsakanikas (2022 г.), *Intangibles and Participation in Global Value Chains in the EU: Evidence from the GLOBALINTO Input-Output Intangibles Database* („Нематериалните активи и участието в глобалните вериги за създаване на стойност в ЕС: изводи, основани на базата данни GLOBALINTO за нематериалните активи във входно-изходните таблици“), Икономически и бизнес преглед.

²⁰ Cour de comptes (2024 г.) *10 ans de politiques publiques en faveur de l'industrie*, стр. 86—87 (Сметна палата, 2024 г. - „10 години публични политики в полза на промишлеността“), стр. 86—87; *le Comité de surveillance des investissements d'avenir* (2026), *France 2030 : un déploiement massif et rapide à pérenniser, un impact à renforcer*, (Комитет по наблюдение на инвестициите, 2026 г., „Франция 2030: масивното и бързо разгръщане трябва да се затвърди и въздействието да се увеличи“), [2ce0410dc4f9499917f929e71c6f716395ef68aa.pdf](https://ce0410dc4f9499917f929e71c6f716395ef68aa.pdf)

- (30) Френските разрастващи се предприятия продължават да са изправени пред значителен недостиг на финансиране. Десет години след създаването си дадено френско дружество набира средно едва 60 % от капитала, набиран от подобно дружество в САЩ²¹. Тъй като разрастващите се предприятия са по-продуктивни и по-иновативни от другите, преодоляването на недостига на финансиране за иновации и увеличаването на инвестициите в рисков капитал и частен капитал би подобрило перспективите за растеж на Франция. Това може да се постигне чрез по-широко използване на средствата на институционалните инвеститори, включително чрез инициативата „Tibi“, мобилизиране на инвестициите на дребно и в крайна сметка улесняване на достъпа до пазарите за първично публично предлагане (ППП)²². В по-широк план екосистемата на спестяванията и инвестициите във Франция би могла да бъде укрепена в полза на икономиката чрез увеличаване на дяловите участия на институционалните инвеститори, като пенсионните фондове и застрахователните компании, както и чрез насърчаване на дяловите инвестиции от страна на непрофесионалните инвеститори, по-специално чрез „Plan d’Epargne en Actions“ (PEA).

²¹ Fratto, C., Gatti, M., Kivernyk, A., Sinnott, E., & van der Wielen, W. (2024 г.). Различия в разрастването: ограниченията на финансовия пазар, които задържат растежа на иновативните предприятия в Европейския съюз, Европейска инвестиционна банка. <https://doi.org/10.2867/382579>

²² Според проучването на ЕИФ относно дяловото участие за 2025 г. ([eif-equity-survey-2025.pdf](#)) почти половината съдружници, управляващи фондове за рисков капитал в Европа, посочват пазарите за първично публично предлагане като основна пречка за разрастването на дейността. Други, дори по-значителни пречки, произтичат от разпокъсаните пазари, достъпа до капитал и по-ниската склонност на инвеститорите към поемане на риск.

- (31) По-тесните връзки между науката и бизнеса са от ключово значение за създаването на иновации. В подкрепа на това сътрудничество във Франция са въведени широк спектър от структури²³ и инструменти. Сложността на екосистемата за трансфер на технологии и валоризация на научните изследвания във Франция, както се подчертава от Главната финансова инспекция (*Inspection générale des finances*) през 2024 г.²⁴, представлява обаче значителна пречка. През 2025 г. започна преглед на модела на управление и финансиране на дружествата за ускоряване на трансфера на технологии (SATТ) и, в по-широк смисъл, на тяхната роля за подобряване на трансфера на технологии на местно равнище, като целта е до 2027 г. да бъде въведена нова организационна структура. За да се подобрят резултатите от иновациите, е необходимо да се повиши ефективността на екосистемата за трансфер на знания и технологии. Това може да се постигне чрез насочване към конкретни резултати, като значително увеличение на заявките за патенти, по-голяма защита на интелектуалната собственост и създаване на повече предприятия. Опростяването на екосистемата, например чрез рационализиране на ролите на съществуващите структури или засилване на сътрудничеството между тях, също би могло да доведе до по-добри резултати.

²³ Като например дружествата за ускоряване на технологичния трансфер (*Sociétés d'accélération du transfert de technologies*, SATТ), институтите за технологични изследвания (*Instituts de Recherche Technologique*) и университетските болници (*Instituts Hopitalo-Universitaires*).

²⁴ Комитет за мониторинг на инвестициите за бъдещето. Оценка на първата вълна от Програмата за бъдещи инвестиции (PIA, 2009 – 2019 г.), ноември 2019 г., [Le PIA, un outil à préserver, une ambition à refonder](#); Cour des comptes (2018), *Les outils du PIA consacrés à la valorisation de la recherche publique*; (Сметна палата, 2018 г., „Инструментите на PIA, посветени на валоризацията на публичните изследвания“); *Inspection générale des finances* (2024), *Évaluation des dispositifs Carnot* (Главна финансова инспекция, 2024 г. „Оценка на механизмите Carnot“).

- (32) Въпреки напредъка в цифровизацията на МСП и въвеждането на съвременни цифрови технологии, Франция все още остава под средното равнище за ЕС. Сред основните пречки за цифровизацията на МСП са липсата на опит и умения, опасенията, свързани с киберсигурността, и финансовите ограничения, особено поради неясната възвръщаемост на инвестициите. Забавеното внедряване на цифровите технологии, особено в МСП, е един от факторите, които възпрепятстват растежа на производителността и конкурентоспособността във Франция. Ускоряването на цифровизацията на МСП е от ключово значение за постигането на цифровите цели на ЕС за 2030 г., според които до 2030 г. над 90 % от МСП в Европейския съюз следва да достигнат поне базово ниво на цифров интензитет. „France Num“ остава основният държавен инструмент за подкрепа на цифровизацията на МСП, като действа предимно като мрежа от заинтересовани страни, ангажирани с цифровата трансформация. Новият план „Osez l’IA“ има за цел да популяризира технологиите за изкуствен интелект в големите предприятия и МСП, като по този начин подпомогне цифровизацията. Той обаче не е насочен към МСП, нито се фокусира върху основната цифровизация.
- (33) Забавянето на процеса на декарбонизация, наблюдавано през 2024 г., продължи и през 2025 г. Всички сектори изостават от плана за постигане на целите за 2030 г., заложиени в третия проект на френската стратегия за ниски въглеродни емисии, като най-големите пропуски се наблюдават в секторите на строителството и транспорта, а ситуацията се влошава от намаляващите естествени поглътители на въглерод, които компенсират емисиите на парникови газове (ПГ). Транспортът остава основният източник на емисии на ПГ във Франция. Ускоряването на декарбонизацията на автомобилния транспорт е от съществено значение за постигането на целите за намаляване на емисиите на ПГ. Товарният транспорт във Франция продължава да се осъществява предимно чрез автомобилен превоз. За да подкрепи преминаването от автомобилния към железопътния транспорт и вътрешните водни пътища, Франция трябва да довърши изграждането на трансевропейската транспортна мрежа, за да увеличи капацитета и гъстотата на мрежата, както и да осигури достатъчно инвестиции в железопътната инфраструктура. Вътрешните водни пътища също предлагат голям потенциал за декарбонизация и могат да бъдат използвани в по-голяма степен чрез подобряване на качеството на мрежите на вътрешните водни пътища, оперативната съвместимост на информационните услуги за реките, достъпността на данните и гъстотата на терминалите. Франция би могла да насърчи още повече разпространението на превозни средства с ниски и нулеви емисии, като въведе мерки, които да ограничават покупката на автомобили с двигатели с вътрешно горене, като освободи електрическите тежкотоварни превозни средства от пътни такси по магистралите и като включи външните разходи, свързани с емисиите на CO₂ от конвенционалните тежкотоварни превозни средства, в размера на пътните такси.

- (34) Според най-новите оценки на Сітера крайното енергийно потребление в сектора на жилищните и обществените сгради до голяма степен е в застой от 2015 г. насам и е нараснало с 1 % през 2024 г., а емисиите на парникови газове са намалели само с 1,5 % през 2025 г. (в сравнение с -0,7 % през 2024 г.). Франция все още не е на път да изпълни третия си въглероден бюджет за сектора²⁵. Независимо от промените в схемата MaPrimeRénov за насърчаване на по-ефективно енергийно саниране, броят на енергийните санирания е намалял с 10 %, което отразява многократните промени с периодични прекъсвания в схемата. Тази нестабилност – поради прекъсвания, промени в изискванията относно вида на работата и на условията за достъп до финансиране – отслаби инерцията, намали предвидимостта за домакинствата и сектора и забави внедряването на термопомпи. Въпреки че Франция наскоро предприе реформи, насочени към укрепване на схемата за сертификати за енергоспестяване (CEE) и към преодоляване на установените преди това недостатъци от Сметната палата на Франция²⁶, преминаването към основано на CEE финансиране изисква внимателно наблюдение. Следователно Франция трябва да повиши усилията си за постигане на целта за емисиите от сгради до 2030 г., заложена в третия проект на стратегията за ниски въглеродни емисии (SNBC-3), по-специално чрез опростяване на схемите и осигуряване на стабилна и предвидима подкрепа. Това включва приоритизиране на мащабни ремонти (тоест такива, които осигуряват поне 30 % икономия на енергия) и насочване на усилията към уязвимите домакинства.

²⁵ С 56 MtCO₂e Франция остава под третия си въглероден бюджет за сектора, който е определен на средно 52 MtCO₂e за периода 2024—2028 г.

²⁶ Cour des Comptes, 2024 г. [Les certificats d'économies d'énergie, communication à la commission des finances, de l'économie générale et du contrôle budgétaire de l'Assemblée nationale.](#)

- (35) Франция постигна своята правно обвързваща цел за 2020 г. в областта на възобновяемата енергия през 2024 г., като делът на възобновяемите енергийни източници възлиза на 23,2 % от крайното енергийно потребление — с четири години закъснение. Тя все още изостава спрямо своя индикативен принос²⁷ за постигане на целта от 42,5 % за 2030 г. на ЕС. След няколко години консултации третата многогодишна енергийна програма (PPE-3) накрая беше приета през февруари 2026 г., което допринесе за изясняване на рамката на политиката и осигури по-голяма предвидимост за инвестициите. Постигането на националните цели за 2030 г. и 2035 г. и възстановяването на доверието сред инвеститорите и предприемачите ще изисква пълното прилагане на Закона за ускоряване на производството на енергия от възобновяеми източници от 2023 г.²⁸, реформа, включена в плана за възстановяване и устойчивост на Франция, както и в нейния средносрочен фискално-структурен план, с цел да се подкрепи удължаването на периода на фискална корекция. Въпреки че бяха приети някои реформи, все още е необходимо да се преодолеят основни пречки, по-специално бавните и сложни процедури за издаване на разрешения. Накрая, бързото обявяване на оферти за всички технологии, заедно с по-голямата регионализация на енергийното планиране — по-специално в най-отдалечените региони, които се сблъскват със специфични ограничения — ще бъде от съществено значение за реализирането на амбициите на Франция в областта на възобновяемата енергия и за подкрепата на разширяването на веригите за създаване на добавена стойност в областта на чистите технологии на национално и европейско равнище в стратегическите сектори.

²⁷ Формулата, посочена в приложение 2 към Регламента за управлението, показва, че целта на Франция следва да бъде 44 % до 2030 г.

²⁸ Около една четвърт от необходимите актове за изпълнение все още не са приети, а само 16 000 общини са определили „зони за ускоряване на производството на енергия от възобновяеми източници“

- (36) Периодите на свръхпредлагане на електроенергия и стагнация в търсенето във Франция могат да допринесат за възникването на по-чести случаи на отрицателни цени, за ограничаване на производството на електроенергия от възобновяеми източници и за модулиране на ядрените мощности. В този контекст средствата за осигуряване на гъвкавост, например оптимизация на потреблението или капацитет за акумулиране на енергия, биха могли да играят все по-полезна роля, когато това е икономически ефективно, за оптимизиране на електроенергийната система, гарантиране на сигурността на доставките и по-добро управление на мрежите. Въпреки че е постигнат известен напредък, включително с инсталирането на допълнителен капацитет на акумулаторни батерии през 2025 г., са необходими по-нататъшни усилия за интегриране на нарастващите обеми възобновяема и чиста електроенергия. Това е особено важно с оглед на очаквания спад в производството на енергия от съществуващите атомни електроцентрали до 2050 г. и на риска от непланирани интервенции за поддръжка. Това подчертава също необходимостта от усилване и разширяване както на вътрешната, така и на трансграничната електропреносна мрежа. Операторите на електроенергийната система (RTE²⁹ и Enedis) са заделили значителни средства за разширяване и модернизиране на преносните и разпределителните мрежи. Въпреки това, макар че Франция като цяло отбелязва напредък в изпълнението на планираните си инвестиции в инфраструктура, реализацията им продължава да зависи от наличието на достатъчен производствен и човешки капацитет, включително квалифицирана работна сила, както и производство и доставки на кабели. За сравнение напредъкът по трансграничните проекти остава ограничен: през 2025 г. степента на междусистемна свързаност на електроенергийната мрежа на Франция е под целта на ЕС за 15 % до 2030 г. Въпреки че Франция е взаимосвързана със съседните държави и се реализират нови проекти, забавянията продължават, а ключови проекти, като например транспиренейската връзка, не са напълно отразени в настоящото планиране, въпреки че имат статут на проекти от общ интерес. Увеличаването на капацитета на трансграничните междусистемни връзки остава от съществено значение за управлението на излишъка от електроенергия в краткосрочен план, за засилване на интеграцията на пазара на ЕС, за гъвкавостта на системата и за разширяването на използването на възобновяеми енергийни източници, особено по отношение на Иберийския полуостров.

²⁹ Големият инвестиционен план на RTE на стойност 100 млрд. евро до 2040 г. беше одобрен от френския регулаторен орган през февруари 2026 г.: [Examen du schéma décennal de développement du réseau de RTE élaboré en 2025 | CRE](#).

- (37) Наскорошното увеличение на предлагането и достъпността на чиста електроенергия (благодарение на по-голямата наличност на ядрения парк и по-бързото разгръщане на слънчевата енергия), съчетано с като цяло стабилното търсене и по-голямата необходимост от решения за гъвкавост в електроенергийната система, допринесе за по-честото възникване на часове с отрицателни цени, по-голяма нестабилност на цените, по-често ограничаване на производството от възобновяеми източници и по-голяма необходимост от модулация на ядреното производство. Електроенергийният микс на Франция е до голяма степен без изкопаеми горива, а през 2025 г. страната е трето място по най-ниски цени на едро на електроенергията в целия ЕС, което превръща чистата електроенергия в икономически привлекателен инструмент за декарбонизация. Въпреки това значителен по обем потенциал за електрификация остава неизползван и засилва настоящата динамика на свръхпредлагането: делът на електроенергията в крайното енергийно потребление на Франция е над средното за ЕС, но през последното десетилетие остава непроменен, като според данните на френската служба за статистика и проучвания (SDES) се е повишил умерено — от 20 % през 1990 г. до 26 % през 2024 г. През 2024 г. електроенергията съставляваше съответно 35,4 % и 35,7 % от крайното потребление в домакинствата и промишлеността, докато делът ѝ в транспорта остана нисък — 2,5 %. По-нататъшният напредък в електрификацията във всички сектори би помогнал за икономически ефективното декарбонизиране на икономиката, би създал допълнителни пазари за нисковъглеродно производство и би подкрепил икономическата обосновка за внедряването на възобновяеми енергийни източници и решения за гъвкавост. Това би могло да се постигне чрез прилагане на програма за електрификация на крайното потребление, включваща амбициозни цели за секторите с високи емисии, като транспорта, отоплението и охлаждането на сгради, както и промишлеността.

- (38) Недостигът на вода все повече затруднява икономическата дейност, като 24—26 % от брутната продукция на Франция е изложена на рискове, свързани с повърхностните води, а разходите, свързани със сушата, надхвърлиха 5 млрд. евро през 2022 г. Въздействието на недостига на вода засяга различни сектори и предизвиква напрежение в повечето региони в отраслите с голямо потребление на вода, като енергетиката, селското стопанство, промишлеността и туризма. Тези предизвикателства се утежняват допълнително от зависимостта на Франция от водата за производството на електроенергия (водноелектрически централи и охлаждане на атомни електроцентрали), чиито климатични рискове са признати в Третия национален план за адаптиране към изменението на климата (PNACC-3). Регионалните различия допълнително засилват този натиск: районите с интензивно земеделие са засегнати от замърсяване с нитрати и пестициди; градските и промишлените райони са изправени пред голямо натоварване, съчетано с разнообразни замърсители (включително PFAS³⁰ и пластмасови микрочастици). Достъпът до питейна вода и канализация продължава да представлява предизвикателство, като годишният дефицит на инвестиции възлиза на около 4,6 млрд. евро, особено в най-отдалечените региони, въпреки целевите инвестиционни програми като Плана за водоснабдяване на отвъдморските департаменти (PEDOM). Необходимо е подобряване на управлението на водните ресурси на национално и местно равнище, за да се управляват по-ефективно конкуриращите се нужди и да се разрешават междусекторните конфликти, като същевременно се преодолеят недостигът на инвестиции в устойчивата водна инфраструктура, да се засилят мониторингът и прозрачността по отношение на качеството на водата и да се предпази качеството на водата от селскостопанско и промишлено замърсяване с цел да се намали икономическото въздействие на недостига на вода и влошаването на качеството ѝ. Накрая, тези подобрения следва да бъдат включени в един интегриран подход към адаптирането към изменението на климата и устойчивостта.

³⁰ Перфлуороалкилирани и полифлуороалкилирани съединения (т.е. синтетични „вечни“ химикали).

- (39) С оглед на решаващата роля на човешкия капитал за повишаване на конкурентоспособността и стратегическата автономност на Съюза, през 2026 г. Съветът препоръча на държавите членки да предприемат действия за спешно справяне със структурните предизвикателства, свързани с човешкия капитал, в областта на уменията и образованието и обучението, които възпрепятстват конкурентоспособността. Специфичните за държавата препоръки за 2026 г., отправени към Франция, могат да допринесат за изпълнението на препоръката на Съвета относно човешкия капитал в Съюза.
- (40) Въпреки значителното подобрене, равнището на заетост във Франция остава ниско, а пречките пред заетостта продължават да съществуват, особено за младите работници. Независимо от усилията за справяне с безработицата сред младите хора чрез програми, подкрепяни по линия на МВУ и ЕСФ+, като „1 jeune, 1 solution“ и „Contrat d'engagement jeune“, безработицата сред младите хора (19,7 % през 2025 г. за лицата на възраст 15—24 години) и делът на незаетите с работа, учене или обучение (12,7 % през 2025 г. за лицата на възраст 15—29 години) се увеличават. Възможностите за заетост за младите хора са особено оскъдни в най-отдалечените региони, селските райони, периферията на градовете и териториите, преминаващи през промишлен преход. Ограниченият достъп до жилища и транспорт на достъпни цени допълнително затруднява интеграцията на пазара на труда, като тези предизвикателства са особено изразени в най-отдалечените региони. Въпреки че реализирането на реформата на пазара на труда France Travail и прилагането на закона за пълна заетост предстои да бъдат оценени, преодоляването на тези пречки, по-специално чрез подобряване на целенасочеността, последователността и информираността относно съществуващите схеми за подпомагане, чрез подобряване на достъпа до жилища и възможности за мобилност, както и чрез по-добро съобразяване на образованието и обучението с нуждите на работодателите, би могло да подобри интеграцията на пазара на труда, особено тази на младите хора, и да намали недостига на работна сила.

- (41) Френският пазар на труда също се сблъсква с несъответствия на уменията, особено в ключови сектори като преработвателната промишленост, строителството, социалните грижи и здравеопазването, където продължават да съществуват затруднения при набирането на персонал. Франция инвестира в повишаване на квалификацията и преквалификация на работниците с подкрепата на МВУ и на (ЕСФ+), което доведе до леко увеличение на броя на възрастните, участващи в обучение (49,2 % през 2022 г. спрямо 48,4 % през 2016 г.). Въпреки това напредъкът към целта на стойност 65 % за 2030 г. остава бавен, особено сред нискоквалифицираните и по-възрастните работници. Все още е необходимо по-добро съгласуване на обучението с нуждите на пазара на труда и по-силна подкрепа за уязвимите групи. Освен това, неоодавнешните съкращения във финансирането на стажовете и обученията³¹ могат да доведат до по-ниско участие. Липсата на квалифицирана работна ръка, особено в областта на НТИМ (науки, технологии, инженерство и математика), ограничава способността на Франция да отговори на нарастващото търсене в секторите, задвижвани от технологиите. По-конкретно, инженерите в областта на ИКТ и промишлените инженери са сред професиите с най-оптимистични прогнози за растеж, но въпреки това близо 1 от всеки 4 работни места рискува да остане незаето поради недостига на квалифицирани кадри. Броят на записалите се в специалности в областта на НТИМ намалява и остава под средната стойност за ЕС. Усилията за увеличаване на броя на учениците в областите на НТИМ в гимназиалното и висшето образование, съчетани с ранни интервенции за ученици с висок потенциал, както и засилването на продължаващото обучение на учителите в областите на НТИМ, биха спомогнали за преодоляване на недостига на умения в тези области в ключови индустрии.

³¹ Бюджет за 2026 г., Loi de Finances 2026.

- (42) Френската образователна система се характеризира с понижаване на нивото на владеене на основните умения и тези в областта на НТИМ³². Макар резултатите от PISA да се движат около средната стойност за ЕС, делът на 15-годишните с ниски постижения по природни науки, математика и четене се е увеличил и надхвърля целта от 15 % за 2030 г.³³, особено в математиката, където делът на учениците с най-високи постижения също е отбелязал спад. Франция също така е сред страните с най-големи социално-икономически различия в ЕС³⁴, като социално-икономическият произход продължава да бъде фактор за прогнозиране на резултатите в образованието. Настоящата подкрепа за учениците с ниски резултати остава недостатъчна, главно поради недостатъчното покритие на „réseaux d'éducation prioritaire“ (мрежата за приоритетно образование). Разширяването на приоритетните области в образованието, въвеждането на гъвкави критерии за училища в неравностойно положение и използването на данни от оценяването на учениците за адаптиране на методите на преподаване биха могли да допринесат за удовлетворяване на индивидуалните нужди и за подобряване на резултатите на учениците по основните умения още от ранна възраст. Честите промени в политиката обаче доведоха до недостатъчно време за прилагане и оценка и до намаляване на ангажираността на преподавателската общност и също така ограничиха ефективността на реформите.

³² Проучване на тенденциите в международното изследване на математиката и природните науки (TIMSS) за 2023 г.

³³ Според проучването по Програмата за международно оценяване на учениците (PISA) през 2022 г. 28,8 % от 15-годишните ученици във Франция са с ниски резултати по математика спрямо 29,5 % в ЕС, 26,9 % са с по-ниски резултати по четене спрямо 26,2 % в ЕС, а 23,8 % са с по-ниски резултати по природни науки спрямо 24,2 % в ЕС.

³⁴ ОИСП (2023 г.). Резултатите от PISA за 2022 г. (Том I)

- (43) Продължават да съществуват сериозни предизвикателства по отношение на подобряването на условията на труд на учителите и качеството на тяхното обучение, което подкопава привлекателността на професията. Франция е изправена пред намаляващ брой кандидати за учителски длъжности и нарастващо текучество сред постоянния персонал. Сред основните фактори са ниското възнаграждение в сравнение със средното за ЕС³⁵, лошите условия на труд, недостатъчното професионално признание и ограничените възможности за мобилност^{36,37}. Освен това последното проучване TALIS показва, че френските учители изразяват по-ниска степен на удовлетвореност както от първоначалната подготовка на учителите (ППУ), така и от продължаващото професионално развитие (ППР) в сравнение с колегите си от ЕС, като се наблюдават сериозни пропуски в обучението, особено в нововъзникващи области като интегрирането на изкуствения интелект. Разчитането във все по-голяма степен на временни учители, които имат по-ниска квалификация и опит и по-малък достъп до обучение може да се отрази на качеството на преподаването. Бяха предприети мерки за подобряване на условията за преподаване, включително реформата в областта на ППУ от 2025 г., която вече доведе до увеличение на броя на кандидатите за изпити, което сочи към потенциално повишаване на привлекателността на професията. Въпреки това бюджетът за 2026 г. предвиждаше съкращаване на над 4000 учителски длъжности, което отчасти се обосноваваше с демографския спад, но също така ограничаваше възможностите за намаляване на броя на учениците в класовете. Реформата на ППР от 2022 г. все още не е довела до съществени подобрения по отношение на обхвата, достъпността или качеството на обучението. Има възможност за предприемане на допълнителни мерки, които да съобразят по-добре първоначалното и продължаващото обучение с променящите се нужди на всички ученици³⁸ и да предоставят на учителите и училищата по-голяма автономност³⁹. По-специално Сметната палата предупреждава, че на практика директорите на училища имат ограничени възможности да се адаптират към нуждите на учениците и местните условия⁴⁰.

³⁵ Възнаграждението на учителите съответства на 82 % от заплатата на работник с висше образование (средна стойност за ЕС: 85 %) и едва 26,6 % от учителите са удовлетворени от заплатата си (средна стойност за ЕС: 37,3 %). OECD, 2025, Education at a Glance (ОИСР, 2025 г, Поглед върху образованието)

³⁶ France Stratégie, 2024, [Working in Public Service: The Challenge of Attractiveness](#) (Да работиш на държавна служба: предизвикателството на привлекателността).

³⁷ Cour de Comptes (Сметна палата), [Devenir enseignant : la formation initiale et le recrutement des enseignants des premier et second degrés](#), Rapport public thématique, 2023 (Публичен тематичен доклад, 2023 г.).

³⁸ Education : comment mieux orienter la dépense publique, Conseil d'analyse économique („Образование: как да се насочат по-добре публичните разходи“, Съвет за икономически анализи), 2025 г., на разположение на адрес: [Éducation : comment mieux orienter la dépense publique](#).

³⁹ Lastra-Anadón, C. и S. Mukherjee (2019), „Cross-country evidence on the impact of decentralisation and school autonomy on educational performance“ („Доказателства от различни държави за въздействието на децентрализацията и училищната автономност върху образователните резултати“), OECD Working Papers on Fiscal Federalism (Работни документи на ОИСР за фискалния федерализъм), № 26, OECD Publishing, Париж, <https://doi.org/10.1787/c3d9b314-en>.

⁴⁰ Cour des comptes, Mobiliser la communauté éducative autour du projet d'établissement, Rapport public thématique, 2023 (Сметна палата, „Мобилизиране на преподавателската общност около проекта за установяване“, публичен тематичен доклад, 2023 г.).

- (44) Въпреки че равнището на заетост се е повишило, рискът от бедност и социално изключване се е увеличил през последните години. Основен фактор за тази тенденция е нарастващото разпространение на бедността сред работещите, което се увеличи значително през последните години, особено сред самостоятелно заетите лица и домакинствата с деца. За този ръст допринасят няколко фактора: недоброволната заетост на непълно работно време и разпокъсаната заетост водят до намаляване на общия брой отработени часове, докато броят на самостоятелно заетите лица (микропредприемачи и работници през платформи)⁴¹ с много ниски доходи и ограничена автономност се е увеличил. Освен това капаните на ниските заплати и недостатъчният достъп до обучение затрудняват кариерното развитие, а опасенията относно условията на труд продължават да съществуват, включително дългите работни часове и високият дял на смъртните случаи при трудови злоупотреби. Преодоляването на капаните на ниските заплати и несигурната заетост, разширяването на възможностите за обучение и подобряването на условията на труд, както и на безопасността и здравето при работа, включително за работещите през платформи, би могло да допринесе за намаляване на бедността сред работещите.

⁴¹ Rapport pour la France. GDPoweR — Récupération des données des travailleurs au service de la négociation et du suivi des accords collectifs dans l'économie des plateformes. 2025. (Доклад за Франция - „GDPoweR — Събиране на данни за работниците в полза на преговорите и проследяването на колективните договори в икономиката на платформите“, 2025 г.).

- (45) Делът на децата, изложени на риск от бедност и социално изключване, достигна 27,5 % през 2025 г., което е значително над нивото за останалата част от населението (19,1 %) и представлява петият най-висок показател в ЕС. Това увеличение се дължи на редица фактори. Родителите срещат затруднения при осигуряването на достатъчен доход от работа, тъй като 9,2 % от децата живеят в домакинства с много нисък интензитет на икономическа активност, което е една от най-високите стойности в ЕС. Освен това бедността сред работещите е нараснала значително сред домакинствата с деца, като това засяга особено семействата с един родител, в които преобладават майките. През 2025 г. един на всеки пет работещи самотни родители е бил изложен на риск от бедност, като основните причини за това включват принудително намаленото работно време и пропуснатите възможности за кариерно развитие, често поради липса на подходящи възможности за грижи за децата. Макар като цяло предлагането на услуги за грижа за деца във Франция да е сравнително високо, достъпът до тях остава силно неравномерен: разликата между децата в благоприятно и в неблагоприятно положение (36 процентни пункта) е по-голяма от средната стойност за ЕС (20 процентни пункта). През 2023 г. 76 % от семействата, живеещи в бедност, не са могли да си позволят грижи за децата⁴². Освен това продължават да съществуват опасения относно качеството, достъпността и цената на услугите за грижа за деца, които се различават значително в различните части на Франция. Регионалните различия във възможностите за работа и обучение, както и в достъпа до жилища, транспорт, здравни и социални услуги на достъпна цена, допълнително затрудняват възможността на родителите да си осигурят заплащане въз основа на жизнения минимум. Тези предизвикателства се утежняват от нарастващите разходи за живот, които допринесоха за увеличаване на тежките материални и социални лишения сред децата (10 % през 2025 г. спрямо 7,9 % в ЕС), като самотните родители и многодетни семейства са най-силно засегнати от растящите разходи за жилище, енергия и храна⁴³. Нарастващият брой на бездомните във Франция⁴⁴ засяга все повече семейства с деца⁴⁵. Въпреки неотдавнашните реформи, насочени към подобряване на равновесието между професионалния и личния живот в семействата, детските надбавки и жилищните помощи не са успели да компенсират инфлацията, а критериите за получаването им са станали по-строги. Прегледът на ефективността на семейните и жилищните помощи, преодоляването на пречките пред заетостта за родителите, подобряването на достъпа до детските заведения, както и намаляването на териториалните различия в достъпа до услуги биха могли да допринесат за намаляване на детската бедност.

⁴² CNAF-ONAPE, L'accueil des jeunes enfants — Édition 2025 („Прием на малки деца“ — издание 2025 г.) [Observatoire national de la petite enfance \(ONAPE\) | CAF — Caisse d'Allocations Familiales](#).

⁴³ [INSEE, privation matérielle et sociale en 2025](#).

⁴⁴ Fondation pour le Logement, '31ème rapport sur le mal-logement en France en 2026'' (Фондация за жилищното настаняване, 31-ви доклад за проблемното жилищно настаняване във Франция през 2026 г.).

⁴⁵ UNICEF-FAS, *Baromètre Enfants à la rue* (Барометър „Децата на улицата“), 2025 г.

- (46) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз, през 2026 г. Съветът препоръча на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите ПВУ, за да изпълнят препоръката от 2026 г. относно икономическата политика на еврозоната. За Франция препоръка 1 спомага за изпълнението на първата, втората и петата препоръка относно еврозоната, препоръка 2 спомага за изпълнението на четвъртата препоръка относно еврозоната, препоръка 3 спомага за изпълнението на седмата, осмата и деветата препоръка относно еврозоната, препоръка 4 спомага за изпълнението на седмата препоръка относно еврозоната, а препоръка 5 спомага за изпълнението на петата препоръка относно еврозоната.

ПРЕПОРЪЧВА на Франция да предприеме през 2026 г. и 2027 г. следните действия:

1. Да гарантира, че нетните разходи са в съответствие с корективния план, препоръчан от Съвета на 21 януари 2025 г., като се има предвид отклонението, прогнозирано от Комисията за 2026 г. спрямо препоръчания таван на нетните разходи. Да увеличи общите разходи и готовност в областта на отбраната и сигурността, като същевременно гарантира устойчивостта на обслужването на дълга и ефективността на разходите и постепенно адаптира бюджета, за да поддържа структурно по-високи разходи за отбрана. Да гарантира, че мерките, предприети за смекчаване на въздействието на покачването на цените на енергията, са временни и насочени към защита на уязвимите домакинства или към задоволяване на нуждите на енергоемките предприятия, запазват стимулите за икономии на енергия, и че фискалните разходи за тези мерки са съвместими с поетите ангажименти по фискалната рамка на ЕС. Да продължава да изпълнява набора от реформи и инвестиции, които са в основата на удължения период на корекция, както беше препоръчано от Съвета на 21 януари 2025 г. Да гарантира фискалната устойчивост на пенсионната система, като същевременно отчита справедливостта и засилва приноса ѝ към заетостта и потенциалния растеж. Да разчита на резултатите от прегледа на разходите, за да намали публичните разходи по траен и значителен начин и да подобри тяхната ефективност. Да пренасочи данъците от факторите на производството към данъците върху потреблението и екологичните данъци, като същевременно рационализира и намали фискалните и социалните данъчни разходи. Да намали административната тежест чрез премахване на припокриващите се компетенции, като по този начин подобри ефикасността на разходите. Да укрепи административния капацитет и териториалното устройство в най-отдалечените региони.
2. Да осигури непрекъснатост на реформите и инвестициите, осъществявани в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост. Да поддържа темпа на изпълнение на програмите по политиката на сближаване, като се основава, когато е целесъобразно, на преразпределението към стратегическите приоритети и възможностите за гъвкавост, договорени в контекста на междинния преглед на рамката на политиката на сближаване.

3. Да опрости още повече регулирането на национално ниво, да намали административната тежест и регулаторните ограничения за фирмите, по-специално в сектора на строителството и услугите, и да преодолее бариерите на свободното движение на стоки. Да повиши интензивността на НИРД в бизнеса чрез по-добро насочване на схемите за публична подкрепа, които стимулират НИРД в бизнеса и насърчават разпространението на иновациите, като поддържа държавната подкрепа чрез многогодишен инвестиционен план и насърчава дяловите инвестиции от страна на институционални и непрофесионални инвеститори, по-специално чрез финансова подкрепа за разрастващи се предприятия и за революционни иновации. Да повиши ефективността на екосистемите, които подпомагат сътрудничеството между академичните среди и бизнеса. Да подобри цифровизацията на МСП, включително чрез подобряване на ефективността на съществуващите мерки за публична подкрепа. Да продължи да насърчава диверсификацията и заетостта в регионите, преминаващи през промишлен преход.
4. Да ускори декарбонизацията на транспортния сектор чрез премахване на пречките и предоставяне на стимули за увеличаване на търсенето и предлагането на транспорт и превозни средства с ниски емисии. Да повиши енергийната ефективност на сградите и да намали зависимостта от изкопаемите горива чрез осигуряване на стабилна и предвидима подкрепа, като се обръща специално внимание на амбициозното саниране и уязвимите домакинства. Да ускори разгръщането на проекти за възобновяема и чиста енергия, включително чрез по-нататъшно рационализиране на процедурите за издаване на разрешения. Да насърчава решения за гъвкавост, например оптимизация на потреблението, технологии за съхранение или чисти, подлежащи на диспечерско управление средства, и да осигурява достатъчни инвестиции в капацитета на електроенергийната мрежа и в трансграничните междусистемни връзки. Да ускори електрификацията при крайното потребление, като се обърне специално внимание на секторите с високи емисии. Да подобри управлението на водните ресурси, за да отговори по-ефективно на конкуриращите се нужди на секторите с голямо потребление на вода, да осигури адекватни инвестиции във водната инфраструктура, особено в най-отдалечените региони, и да защити качеството на водата от селскостопанско и промишлено замърсяване.

5. Да преодолее недостига на квалифицирани кадри чрез съобразяване на обучението с нуждите на пазара на труда, включително на териториално равнище, и чрез насърчаване на записването в специалностите по науки, технологии, инженерство и математика (НТИМ). Да повиши на интеграцията на пазара на труда чрез премахване на пречките пред образованието и заетостта на младите хора и чрез разширяване на достъпа до обучение за нискоквалифицираните и по-възрастните работници. Да подобри резултатите от обучението и да намали неравенствата в образованието. Да подсили учителската професия, включително чрез подобряване на условията на труд и обучение, както и чрез първоначално и продължаващо обучение на учителите. Да предотврати и намали бедността сред работещите и детската бедност чрез премахване на пречките пред доходоносна и устойчива заетост, по-специално за родителите, чрез подобряване на достъпа до качествени детски заведения за най-уязвимите домакинства, както и чрез намаляване на териториалните неравенства в достъпа до услуги, по-специално до здравни грижи.

Съставено в Брюксел,

За Съвета

Председател
